

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Білої Валерії Ігорівни
«Еволюція сюрреалізму у візуальній культурі: естетичні практики та
технологічні трансформації», подану на здобуття ступеня доктора
філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки
зі спеціальності 034 Культурологія

Ступінь актуальності обраної теми. Порушена здобувачкою проблематика є надзвичайно важливою в контексті сучасних змін у сфері візуальних медіа. Зростання ролі цифрових технологій, вплив штучного інтелекту на художні практики та трансформація комунікативних моделей зумовлюють потребу ґрунтовного аналізу нових форм художнього мислення. Тема роботи відповідає актуальним дослідницьким викликам і знаходиться на перетині ключових тенденцій розвитку мистецтва та медіакультури.

Оцінка наукового рівня дисертації і публікацій здобувача. Робота виконана на солідній науковій базі, з опорою на широкий масив літератури та сучасних теоретичних підходів. Авторка демонструє компетентність у галузі історії мистецтва, медіатеорії та культурологічного аналізу. Публікації здобувачки засвідчують послідовну роботу над темою і відображають основні положення дисертації, підтверджуючи належний рівень наукової підготовки.

Новизна результатів і рівень їх представленості. Новизна полягає у сформованій авторській концепції еволюції сюрреалістичного мислення, описаної через медіальні та соціально-комунікативні механізми його трансформації. Здобувачкою розроблено інтерпретаційну модель функціонування сюрреалістичної логіки у цифровій культурі, окреслено роль алгоритмічних систем у переосмисленні естетичних категорій та авторства. Всі ключові положення, винесені на захист, мають відповідне відображення в опублікованих працях.

Наукова обґрунтованість положень і висновків. Усі основні положення дисертації ґрунтуються на міждисциплінарному аналізі та чітко сформульованих

теоретичних аргументах. Здобувачка ретельно вибудовує причинно-наслідковий зв'язок між історичними етапами розвитку сюрреалізму та сучасними візуальними практиками. Висновки логічно витікають із зібраного матеріалу, а наукові положення мають системний характер.

Рівень виконання наукового завдання і методологічна підготовленість здобувачки. Здобувачка продемонструвала високий рівень володіння методами наукового аналізу та вміння застосовувати їх у комплексній оцінці художніх явищ. У роботі поєднано історичний, медіааналітичний, семіотичний і порівняльний підходи, що засвідчує глибину методологічного опрацювання теми. Наукове завдання виконано повною мірою.

Теоретичне і практичне значення результатів. Отримані результати є вагомими для розвитку сучасних мистецтвознавчих і культурологічних студій. Теоретичні напрацювання можуть бути використані при формуванні навчальних курсів, розробці стратегій аналізу цифрової культури та осмисленні нових моделей художньої комунікації. Практичне значення полягає в можливості застосування матеріалів дослідження у сфері дизайну, візуальних комунікацій та медіапроекткування.

Оцінка змісту дисертації та ступінь її завершеності. Структура дисертації є логічно вибудованою, розділи гармонійно взаємодоповнюють один одного, створюючи цілісну дослідницьку картину. Текст вирізняється стильовою однорідністю, чіткістю викладу й послідовністю аргументації. Робота має завершений вигляд і відповідає вимогам до академічних досліджень.

Рекомендації щодо застосування результатів. Доцільним видається використання положень дисертації у: фахових освітніх програмах із культурології, дизайну та медіамистецтва; аналітиці сучасних візуальних процесів у мистецьких інституціях; розробці практичних методик аналізу цифрових образів; подальших міждисциплінарних дослідженнях взаємодії людини і технологій.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації.

1. Запропонована в роботі періодизація еволюції сюрреалізму має лінійний характер, що може не повною мірою враховувати паралельний розвиток окремих локальних традицій.

2. Етичний аспект алгоритмічного виробництва візуальних образів показаний недостатньо, що створює відчуття незавершеності цього важливого теоретичного блоку.

Дотримання принципів академічної доброчесності. У дисертації відсутні ознаки порушення академічної доброчесності. Цитування оформлені коректно, посилання на джерела є повними, використані матеріали не містять неналежних запозичень. Робота є самостійним науковим дослідженням.

Висновок про відповідність установленим вимогам. Дисертаційна робота відповідає всім критеріям, що висуваються до кваліфікаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії. Вона характеризується науковою новизною, концептуальною цілісністю та високою професійною культурою виконання.

Дисертаційна робота Білої Валерії Ігорівни «Еволюція сюрреалізму у візуальній культурі: естетичні практики та технологічні трансформації» відповідає спеціальності 034 Культурологія та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 Культурологія.

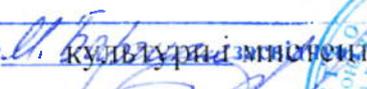
РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри тележурналістики
та майстерності актора

Київського національного університету

Михайло БАРИШЧ

Підпис	
Начальник ВК	
"19"	01
	2026 р.

